

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลขององค์กรกับผลประกอบการทางการเงินของบริษัทหมวดธุรกิจพลังงานที่อยู่ในดัชนี SET 50 โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังนี้

1. เพื่อศึกษาถึงระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลขององค์กรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์หมวดธุรกิจพลังงานที่อยู่ในดัชนี SET 50

2. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลต่อการเปลี่ยนแปลงของอัตรากำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin) ขององค์กร หมวดธุรกิจพลังงานที่อยู่ในดัชนี SET 50

3. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลต่อการเปลี่ยนแปลงของอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return On Asset or ROA) ขององค์กร หมวดธุรกิจพลังงานที่อยู่ในดัชนี SET 50

4. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลต่อการเปลี่ยนแปลงของอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (Return On Equity or ROE) ขององค์กร หมวดธุรกิจพลังงานที่อยู่ในดัชนี SET 50

5. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลต่อการเปลี่ยนแปลงของอัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin) ขององค์กร หมวดธุรกิจพลังงานที่อยู่ในดัชนี SET 50

ในการศึกษานี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีศึกษาในเชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล คือ จำนวนคำที่เกี่ยวข้องกับรายการเปิดเผยข้อมูล สำหรับผลประกอบการทางการเงินที่ศึกษา ประกอบด้วย อัตรากำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin), อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return On Asset or ROA), อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (Return On Equity or ROE), อัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin) ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากรายงานประจำปี แบบแสดงรายงานข้อมูลประจำปี (แบบ 56-

1) และรายงานแห่งความยั่งยืน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 – 2557 และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้กระดาษทำการที่พัฒนาจากการทบทวนวรรณกรรม

ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ทางสถิติ (Statistic Analysis) ซึ่งประกอบด้วยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา เพื่อสรุปข้อมูลในเบื้องต้น และการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน โดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์และการทดสอบสมมติฐานเพื่ออธิบายระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลขององค์กรกับผลประกอบการทางการเงินของหมวดธุรกิจพลังงานที่อยู่ในดัชนี SET 50

สำหรับการสรุปและอภิปรายผลการศึกษาที่จะกล่าวถึงต่อไปในบทนี้ ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอทบทวนผลการศึกษาโดยย่อตามวัตถุประสงค์ รวมทั้งอภิปรายผลการศึกษาโดยใช้ข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมในการสนับสนุนผลการศึกษาเพื่อให้ผลการศึกษาที่มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังกล่าวถึงข้อจำกัดและข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตเรียงตามลำดับดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

5.3 ข้อจำกัด

5.4 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

ในส่วนนี้เป็นการสรุปผลการศึกษาที่ได้จากการศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลระดับความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลขององค์กรกับผลประกอบการทางการเงินโดยย่อตามวัตถุประสงค์ดังนี้

5.1.1 ระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลขององค์กรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์หมวดธุรกิจพลังงานที่อยู่ในดัชนี SET 50 จากผลการศึกษาสามารถสรุปได้ว่าบริษัทหมวดธุรกิจพลังงานที่อยู่ในดัชนี SET 50 มีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลขององค์กร ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านชุมชน และสังคม ด้านแรงงานและพนักงาน และด้านสุขภาพและความปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง

5.1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลต่อการเปลี่ยนแปลงของอัตรากำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin) ขององค์กรหมวดธุรกิจพลังงานที่อยู่ในดัชนี SET 50 จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรสามารถสรุปได้ว่า ระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลไม่มี

ความสัมพันธ์กับผลประกอบการทางการเงินของอัตรากำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งเมื่อแยกพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลขององค์กรในด้านสิ่งแวดล้อม ด้านแรงงานและพนักงาน ด้านชุมชนและสังคม และด้านสุขภาพและความปลอดภัยไม่มีความสัมพันธ์กับผลประกอบการทางการเงินของอัตรากำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

5.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลต่อการเปลี่ยนแปลงของอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return On Asset or ROA) ขององค์กร หมวดธุรกิจพลังงานที่อยู่ในดัชนี SET 50 จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรสามารถสรุปได้ว่าระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลไม่มีความสัมพันธ์กับผลประกอบการทางการเงินของอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return On Asset or ROA) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งเมื่อแยกพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลขององค์กรในด้านสิ่งแวดล้อม ด้านแรงงานและพนักงาน ด้านชุมชนและสังคม และด้านสุขภาพและความปลอดภัยไม่มีความสัมพันธ์กับผลประกอบการทางการเงินของอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return On Asset or ROA) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

5.1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลต่อการเปลี่ยนแปลงของอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (Return On Equity or ROE) ขององค์กร หมวดธุรกิจพลังงานที่อยู่ในดัชนี SET 50 จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรสามารถสรุปได้ว่าระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับผลประกอบการทางการเงินของอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (Return On Equity or ROE) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งเมื่อแยกพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลขององค์กรในด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับผลประกอบการทางการเงินของอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (Return On Equity or ROE) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ยกเว้นด้านแรงงานและพนักงาน ด้านชุมชนและสังคม และด้านสุขภาพและความปลอดภัยไม่มีความสัมพันธ์กับผลประกอบการทางการเงินของอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (Return On Equity or ROE) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

5.15 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลต่อการเปลี่ยนแปลงของอัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin) ขององค์กร หมวดธุรกิจพลังงานที่อยู่ในดัชนี SET 50 จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรสามารถสรุปได้ว่าระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลไม่มีความสัมพันธ์กับผลประกอบการทางการเงินของอัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งเมื่อแยกพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลขององค์กรในด้านสุขภาพและความปลอดภัยมีความสัมพันธ์กับผลประกอบการทางการเงินของอัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ยกเว้นด้านสิ่งแวดล้อม ด้านแรงงานและพนักงาน และด้านชุมชนและสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับผลประกอบการทางการเงินของอัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

ในส่วนนี้เป็นการอภิปรายผลการศึกษาที่ได้จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งได้นำเสนอผลการศึกษาไปแล้วในบทที่ 4 สำหรับในส่วนของการอภิปรายผลการศึกษานี้ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน

5.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล ในรายงานประจำปี แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานแห่งความยั่งยืน จำแนกตามหัวข้อการเปิดเผย 4 ด้าน

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล ในรายงานประจำปี แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานแห่งความยั่งยืน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการนับจำนวนค่าที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่เปิดเผย ซึ่งเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบดังนี้

ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่ามีการการเปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องมาจากโดยลักษณะของธุรกิจหมวดพลังงานที่มีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสิ่งแวดล้อมจึงส่งผลให้บริษัทฯ เปิดเผยข้อมูลในปริมาณที่อยู่ในระดับปานกลาง แต่อย่างไรก็ตามจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าบริษัทฯ ได้ให้ความสำคัญด้านการปรับปรุงรักษาหรือบูรณะสิ่งแวดล้อม และด้านการลดมลพิษและควบคุมมลพิษ แม้จะพบว่าเปิดเผยในปริมาณระดับปานกลาง แต่ข้อมูลที่เปิดเผยนั้นมีการเปิดเผยในรูปแบบอื่นๆ เช่น ตัวเลข จำนวนเงิน รูปภาพ และแผนภูมิต่างๆ

ด้านชุมชนและสังคมพบว่ามีการเปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องมาจาก บริษัทฯ ได้เล็งเห็นความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสียที่อยู่นอกองค์กร อันได้แก่ ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมโดยรวม โดยการจัดกิจกรรมเข้าไปมีส่วนร่วมสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน และสังคม การสร้างความเข้มแข็ง การบริจาคเงินหรือสิ่งของ รวมทั้งปัจจุบันการรณรงค์เกี่ยวกับด้านชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมมากขึ้นและมีการตรวจสอบ ร้องเรียน จึงทำให้ บริษัทฯ ตื่นตัวในเรื่องดังกล่าว (กัญญารัตน์ ชีระวานิชผล, 2551)

ด้านแรงงานและพนักงาน พบว่ามีการเปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าบริษัทฯ ได้เล็งเห็นความสำคัญของข้อมูลด้านด้านแรงงานและพนักงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของชลันดา นุราฤทธิ (2556) เนื่องมาจากการจัดการทรัพยากรมนุษย์เป็นรากฐานของการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ซึ่งเป็นส่วนช่วยในการเพิ่มคุณค่าและเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มผลผลิต (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2553) และเป็นแนวปฏิบัติของแต่ละองค์กรในการสร้างแรงจูงใจในการทำงานและสร้างค่านิยมให้พนักงานเกิดความจงรักภักดีกับองค์กร จึงทำให้มีการเปิดเผยข้อมูลด้านด้านแรงงานและพนักงาน

ด้านสุขภาพและความปลอดภัย พบว่ามีการเปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าบริษัทฯ ได้เล็งเห็นความสำคัญของข้อมูลด้านสุขภาพและความปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของชลินทร รุ่งจำ (2551) เนื่องมาจากในปัจจุบันสุขภาพและความปลอดภัยในการทำงานเป็นสิ่งสำคัญที่องค์กรต้องคำนึงถึงเพราะเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรขององค์กรและเป็นผลสืบเนื่องในการสร้างความยั่งยืนให้องค์กร อีกทั้งในองค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้อง เช่น GRI OECD ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และมาตรฐาน ISO 26000 เป็นต้น ได้เสนอแนวทางในการปฏิบัติความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อมสังคม และบรรษัทภิบาลในองค์กร ซึ่งการปฏิบัติด้านแรงงานเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ถูกกำหนดไว้ให้มีการปฏิบัติ บริษัทฯ จึงเล็งเห็นความสำคัญในการเปิดเผยข้อมูลในด้านสุขภาพและความปลอดภัย (ชลันดา นุราฤทธิ, 2556)

5.2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุमान

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลขององค์กรกับผลประกอบการทางการเงินสามารถอธิบายได้ดังนี้

ระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลขององค์กรกับผลประกอบการทางการเงิน จากผลการวิเคราะห์พบว่า ระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น(Return On Equity or ROE) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

แสดงให้เห็นว่าปริมาณการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ด้านแรงงานและพนักงาน ด้านชุมชน และสังคม และด้านสุขภาพและความปลอดภัยโดยมีผลต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น เนื่องมาจาก บริษัทฯ มีการดำเนินงานกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลขององค์กร ในด้านสิ่งแวดล้อม ด้านแรงงานและพนักงาน ด้านชุมชนและสังคม และด้านสุขภาพและความปลอดภัยมากทำให้มีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มสูงขึ้น จึงส่งผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ลดลงด้วย

จากการศึกษาจะเห็นได้ว่าระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลขององค์กรมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ บุษบานุชิตภาพ (2551), ณัฐมน อภิพัฒน์พงศ์ (2553), ชลันดา นุราฤทธิ (2556) ที่พบว่าความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมขององค์กรมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

ระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลขององค์กรด้านสิ่งแวดล้อมกับผลประกอบการทางการเงิน จากผลการวิเคราะห์พบว่า ระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (Return On Equity or ROE) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95% แสดงให้เห็นว่าปริมาณการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม มีผลต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น เนื่องมาจากบริษัทฯ มีการดำเนินงานกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลขององค์กร ในด้านสิ่งแวดล้อมมากทำให้มีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มสูงขึ้น จึงส่งผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ลดลง

ระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลขององค์กรด้านสุขภาพและความปลอดภัยกับผลประกอบการทางการเงิน จากผลการวิเคราะห์พบว่า ระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสุขภาพและความปลอดภัย มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95% แสดงให้เห็นว่าปริมาณการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม มีผลต่ออัตรากำไรสุทธิ เนื่องมาจาก บริษัทฯ มีการดำเนินงานกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลขององค์กร ในด้านสุขภาพและความปลอดภัยมากทำให้มีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มสูงขึ้น จึงส่งผลกระทบต่ออัตรากำไรสุทธิลดลง

จากผลการศึกษาที่แตกต่างกัน อาจมีสาเหตุมาจากผู้ศึกษาในเรื่องเหล่านี้เลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลและการใช้วิธีที่แตกต่างกัน เช่น การเก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม การนับจำนวนคำ การนับจำนวน

ประโยชน์ การใช้ผลการจัดอันดับความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ รวมทั้งการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล ยังไม่มีแนวทางการปฏิบัติที่เป็นแนวทางเดียวกัน การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลขึ้นอยู่กับความสมัครใจขององค์กร ไม่มีรูปแบบที่แน่นอน จึงทำให้ผลศึกษาที่ได้แตกต่างกันออกไป (ชลันดา นุราฤทธิ์, 2556) แต่ทั้งนี้การนำแนวคิดความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลขององค์กร มาใช้นั้นในทางปฏิบัตินั้น มักได้รับการประเมินว่าเป็นการเพิ่มต้นทุนให้กับองค์กร แต่ไม่ได้เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจต่อองค์กร นอกจากนี้กิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลขององค์กรที่เกิดขึ้นมักจะเพื่อสร้างภาพลักษณ์ขององค์กรและมีเพียงองค์กรขนาดใหญ่ที่มีงบประมาณเพียงพอเท่านั้นที่สามารถดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลขององค์กรได้ ส่วนองค์กรขนาดเล็กนั้นอาจไม่สามารถทำได้เนื่องจากงบประมาณในเรื่องดังกล่าวถูกจำกัด เนื่องจากต้องนำทรัพยากรขององค์กรไปใช้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์หลักขององค์กร ก่อนซึ่งไม่ได้มีความสอดคล้องกับกลยุทธ์ขององค์กร (ธีรชัย อรุณเรืองศิริเลิศ, 2555)

การศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลขององค์กรนั้นควรจะได้รับการศึกษาย่างต่อเนื่อง โดยอาจขยายไปถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์ทางเศรษฐกิจทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน นอกจากนี้ผู้วิจัยอาจทำการศึกษาโดยใช้วิธีที่แตกต่างจากงานนี้ เนื่องจากผลการวิจัยครั้งนี้อาจไม่สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตบางงาน ทั้งนี้ผลการศึกษาที่แตกต่างกับ อาจมีสาเหตุมาจากผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่แตกต่างกับการใช้วิธีวิจัยที่แตกต่างกัน เช่น การนับจำนวนประโยชน์ การนับจำนวนบรรทัด การนับจำนวนคำ การใช้ผลการจัดอันดับ ความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลขององค์กร (ESG) จากหน่วยงานที่รับผิดชอบ รวมทั้งการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลขององค์กร ขึ้นอยู่กับความสมัครใจขององค์กร ไม่มีรูปแบบที่แน่นอน จึงทำให้มีผลการศึกษาที่ได้แตกต่างกับออกไป

5.3 ข้อจำกัดของงานวิจัย

5.3.1 ในการศึกษาเป็นการศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล ในรายงานประจำปี แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานแห่งความยั่งยืนซึ่งเป็นการศึกษาเพียง 3 แห่ง ซึ่งอาจไม่ครอบคลุมข้อมูลความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลที่องค์กรเปิดเผยในแหล่งอื่นๆ เช่น ข่าว นิตยสาร เว็บไซต์ และสื่อต่างๆ เป็นต้น

5.3.2 ในการศึกษาครั้งนี้ ศึกษาข้อมูลจากบริษัทหมวดธุรกิจพลังงานอยู่ในดัชนี SET 50 ระหว่างปี พ.ศ. 2555 – 2557 รวม 3 ปี ซึ่งมีข้อมูลทั้งสิ้นเพียง 30 ข้อมูล

5.4 ข้อเสนอแนะ

5.4.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้

1. จากการศึกษาพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลขององค์กรกับผลประกอบการทางการเงิน ของอัตราอัตรากำไรขั้นต้น(Gross Profit Margin), อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return On Asset or ROA), อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (Return On Equity or ROE), และอัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin) ของบริษัทหมวดธุรกิจพลังงานที่อยู่ในดัชนี SET 50 ในช่วงปี พ.ศ. 2555 – 2557 ซึ่งให้เห็ว่ามีเพียงบางส่วนที่มีความสัมพันธ์กัน และส่วนมากไม่มีความสัมพันธ์กัน แต่อย่างไรก็ตามยังยืนยันไม่ได้เนื่องจากมีหลักฐานที่ยังไม่ชัดเจน เนื่องจากอาจมีปัจจัยในด้านอื่นที่มากกระทบกับผลการดำเนินงานของบริษัทฯ เช่น ปัจจัยทางด้านการเมือง ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ หรือปัจจัยอื่นๆ เช่น ปัจจัยจากภายในองค์กร หรือ ปัจจัยจากความขัดแย้งภายในประเทศ

2. จากการศึกษาข้อมูลพบว่าองค์กรเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลยังไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ดังนั้นองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดแนวทางการปฏิบัติและรูปแบบในการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล

5.4.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลจากบริษัทหมวดธุรกิจพลังงานเท่านั้น ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปผู้วิจัยอาจจะขยายขอบเขตในการศึกษาไปศึกษากลุ่มอุตสาหกรรมอื่นๆ เพื่อให้ครอบคลุมในทุกกลุ่มอุตสาหกรรม

2. การศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลกับตัวแปรด้านผลประกอบการทางการเงินของบริษัทหมวดธุรกิจพลังงานที่อยู่ในดัชนี SET 50 เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ไม่สัมพันธ์กันอีกครั้ง ซึ่งผลการศึกษาที่ได้อาจจะแตกต่างกับผลการศึกษาในครั้งนี้

3. การศึกษาครั้งต่อไปอาจทำการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ลงทุนต่อความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลกับผลประกอบการทางการเงินของบริษัท เนื่องจากอาจทำให้ได้ทราบแนวความคิดเห็นของ

กลุ่มนักลงทุนว่าระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล
นั้น มีผลต่อการตัดสินใจที่จะลงทุนในธุรกิจที่ทำกิจกรรมดังกล่าวด้วยหรือไม่